

Wrocław 20.01.2014

Biuro Rozwoju Wrocławia
Urząd Miejski Wrocławia

W imieniu Pracowni Badań Pejzażu Dźwiękowego działającej przy Instytucie Kulturoznawstwa Uniwersytetu Wrocławskiego zwracamy się z uprzejmą prośbą o rozważenie i wprowadzenie do projektowanej **Uchwały w sprawie utworzenia parku kulturowego pn. „Park Kulturowy Stare Miasto”** proponowanych przez nas zapisów zmian służących ochronie środowiska dźwiękowego.

Z satysfakcją przyjęliśmy zapis, zawarty w Uzasadnieniu do projektu Uchwały, w którym stwierdzono m.in.:

„W ostatnim czasie w przestrzeni miejskiej odnotować można zjawisko kakofonii. Muzyka płynąca z głośników umieszczonych w ogródkach gastronomicznych oraz w sklepach, występy ulicznych artystów wzmacniane mechanicznym podkładem muzycznym, prowadzą do jednoczesnego i niekontrolowanego przedostawania się do przestrzeni miejskiej mieszaniny dźwięków, które słuchane jednocześnie brzmią nieprzyjemnie i potęgują hałas. Stosowanie nagłośnienia o różnym natężeniu i dźwiękach zakłóca unikalną atmosferę miejsca, rozprasza uwagę i jednocześnie zakłócając pracę i odpoczynek. W związku z tym na obszarze Parku zakazuje się używania nagłośnienia, z wyjątkiem stosowanego podczas imprez oraz transmisji wydarzeń kulturalnych i sportowych na żywo.”

W pełni zgadzamy się z powyższym zapisem w Uzasadnieniu i uważamy za ważne uświadomienie zagrożeń dotyczących zanieczyszczenia dźwiękowego. Jednocześnie pragniemy zwrócić uwagę, że powyższe uwagi znajdują naszym zdaniem zbyt ograniczone zastosowanie w treści samego projektu Uchwały. Odniesienie do sfery dźwiękowej w projekcie pojawia się jedynie w § 12. ust. 2, który zawiera następujące sformułowanie:

„W zakresie prowadzenia działalności usługowej polegającej na organizacji wydarzeń na obszarze Parku zakazuje się stosowania nagłośnienia skierowanego na zewnątrz budynków, z wyjątkiem nagłośnienia stosowanego podczas imprez i transmisji, o których mowa w ust. 1.”

Jeśli właściwie interpretujemy powyższy zapis, nie obejmuje on m.in. zjawisk związanych z działalnością handlowo-reklamową, a więc np. reklam dźwiękowych. Potwierdzałyby to zapis zawarty w § 2 ust. 2 projektu

Uchwały, który definiuje reklamę wyłącznie jako „powiadamanie w jakiegokolwiek wizualnej formie o towarach lub usługach”, nie obejmuje zatem możliwego aspektu fonicznego reklamy.

W związku z tym, w § 2 ust. 2 proponujemy dodać sformułowanie (dodane fragmenty zostały zapisane czcionką pogrubioną): „*przez reklamę rozumie się powiadamanie w jakiegokolwiek wizualnej **lub dźwiękowej** formie o towarach lub usługach*”. Natomiast w § 12. ust. 2 proponujemy sformułowanie: „*w zakresie prowadzenia działalności usługowej polegającej na organizacji wydarzeń na obszarze Parku **oraz wszelkiej działalności handlowej i reklamowej** zakazuje się stosowania nagłośnienia skierowanego na zewnątrz budynków, z wyjątkiem nagłośnienia stosowanego podczas imprez i transmisji, o których mowa w ust. 1.*”

Taki zapis pozwoliłby w przyszłości na eliminowanie ze środowiska dźwiękowego objętego ochroną Parku Kulturowego niepożądanych czy agresywnych reklam dźwiękowych.

Uważamy ponadto, że problem, jaki wiąże się z obecnością nadmiaru zjawisk fonicznych (muzycznych, dźwiękowych, brzmieniowych) nie jest tylko kwestią ilości oraz intensywności (dynamiki) bodźców fonicznych, ale także estetycznego i kulturowego ich oddziaływania w przestrzeni publicznej, w szczególności zaś dbałość o dostosowanie emitowanych dźwięków do charakteru przestrzeni oraz okoliczności, w jakich się pojawiają. Przykładem niedbałości – w naszym rozumieniu – może być doroczny Jarmark Bożonarodzeniowy, podczas którego z zamontowanych głośników m.in. na całej długości południowej pierzei Rynku pojawiała się muzyka jednej z komercyjnych stacji radiowych, agresywna w brzmieniu i niedostosowana w swoim przekazie estetycznym i artystycznym do charakteru tego wydarzenia. Żeby unikać w przyszłości podobnych sytuacji, uważamy za właściwe wprowadzenie dodatkowego paragrafu w rozdziale 6 Uchwały w brzmieniu:

„Nakłada się na organizatorów imprez sportowych, rekreacyjnych czy kulturalnych odbywających się w obszarze Parku Kulturowego obowiązek dostosowania muzyki i innego rodzaju tła dźwiękowego do wydarzeń w sposób przemyślany, celowy i zgodny z charakterem wydarzenia, w szczególności zaś uwzględniający jego kulturowy kontekst.”

Niezależnie od tych szczegółowych propozycji zmian w zapisach uważamy, że Uchwała powinna także w swej części programowej, definiującej przyjętą w dokumencie intencję Radę Miasta w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego, wskazać na problemy związane z ochroną dźwiękową, rozumianą jako ochrona szczególnego rodzaju dziedzictwa. W związku z tym w § 3 określającym – jak zapisano - „sposób ochrony” proponujemy dodanie ustępu 7 w brzmieniu:

„ochrony środowiska brzmieniowego poprzez:

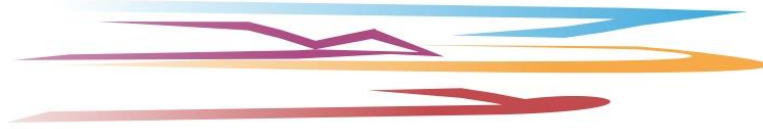
- 1. dążenie do ograniczenia emisji przypadkowych dźwięków, muzyki odtwarzanej z nagrań i emitowanej drogą radiową oraz reklamowych komunikatów słownych,**
- 2. ochronę dziedzictwa dźwiękowego w zakresie naturalnych brzmień dzwonów zegarowych i kościelnych oraz hejnału Wrocławia**
- 3. świadomą i racjonalne działania w zakresie wspierania dobrych wzorców muzyki ulicznej”**

Uważamy, że przyjęcie dodatkowych zmian w zapisie Uchwały, wzmacniających zakres ochrony w zakresie sfery fonicznej, byłoby istotnym krokiem na rzecz dostrzeżenia tych problemów, które dotąd w bardzo niewielki stopniu funkcjonują nie tylko w zapisach prawnych, ale i w szerszej świadomości społecznej. Wprowadzenie Uchwały w sprawie utworzenia parku kulturowego nie ma być – jak uważamy - tylko suchą literą prawa, ale dokumentem kształtującym w przyszłości postawy obywatelskie i świadomość mieszkańców. Wychodząc z głębokiego przekonania, że kwestie ochrony środowiska dźwiękowego powinny być przedmiotem publicznej debaty i świadomej troski w nowoczesnym społeczeństwie, uprzejmie prosimy o rozważenie naszych propozycji i uwzględnienie ich w proponowanej Uchwale.

Z wyrazami szacunku

Dr Robert Losiak
Kierownik Pracowni Badań Pejzażu Dźwiękowego
Instytut Kulturoznawstwa Uniwersytetu Wrocławskiego

pracownia badań
pejzażu dźwiękowego

INSTYTUT KULTUROZNAWSTWA UW